

Thailand's Capacity to Host Global Music Mega Events: A Comparative Policy Analysis of Taylor Swift's The Eras Tour in the Republic of Singapore

Orachun Thatsanithong^{1,*} and Kassara Sukpatch²

Received: January 2, 2026 Revised: April 14, 2026 Accepted: May 6, 2026

Abstract

This study examines Thailand's capacity to host international music mega events through a comparative policy analysis with Singapore, using Taylor Swift's The Eras Tour as a case study. A qualitative approach was employed, including in-depth interviews and focus group discussions with 25 key stakeholders. The findings indicate that Thailand's main limitation lies not in market demand, but in fragmented governance, which leads to discontinuities in operational processes and reduces the overall participant experience. In contrast, Singapore's integrated governance enables more efficient and coordinated event management. The study proposes practical policy recommendations to enhance Thailand's capability in managing music mega events and to strengthen its competitiveness as a global tourism destination.

Keywords: Comparative Policy Analysis, Music Tourism, Mega Events, Event Governance, Destination Competitiveness

^{1,2} Graduate School of Tourism Management, National Institute of Development Administration (NIDA)

* Corresponding author. E-mail: Orachun.tha@outlook.com

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรี ระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดิ เอราส์ ทัวร์ ของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

อรชุน ทศนีย์ทอง^{1,*} และ เกศรา สุกเพชร²

วันรับบทความ: January 2, 2026 วันแก้ไขบทความ: April 14, 2026 วันตอบรับบทความ: May 6, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ความสามารถของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลก โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบายระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผ่านกรณีศึกษา งานคอนเสิร์ต The Eras Tour ของ Taylor Swift และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม จำนวน 25 คน ผลการศึกษาพบว่า ข้อจำกัดสำคัญของประเทศไทยไม่ได้อยู่ที่อุปสงค์ของตลาด แต่อยู่ที่โครงสร้างการกำกับดูแลแบบแยกส่วน ซึ่งส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง และลดทอนคุณภาพประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม ในขณะที่สาธารณรัฐสิงคโปร์มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ที่เชื่อมต่อประสิทธิภาพของระบบ งานวิจัยนี้เสนอแนวทางเชิงนโยบายเพื่อยกระดับการจัดการงานมหกรรมดนตรีของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย การท่องเที่ยวเชิงดนตรี งานมหกรรมขนาดใหญ่
ธรรมาภิบาลการจัดงาน ความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง

^{1,2} คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

*Corresponding author. E-mail: Orachun.tha@outlook.com

บทนำ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา อุตสาหกรรมดนตรีระดับโลกได้เปลี่ยนผ่านอย่างมีนัยสำคัญจากบทบาทเชิงวัฒนธรรมและความบันเทิง ปรับทิศทางไปสู่การเป็น “กลไกเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Mechanism)” ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและการพัฒนาเมืองในระดับสากลด้วยงานเทศกาลดนตรีระดับนานาชาติ โดยเฉพาะงานแสดงดนตรีในรูปแบบคอนเสิร์ตและเทศกาลดนตรีขนาดใหญ่ (Global Music Mega Events) ซึ่งได้รับการยอมรับในฐานะเครื่องมือเชิงนโยบายที่สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจแบบข้ามภาคส่วน (Cross Sectoral Impacts) ทั้งในมิติของการท่องเที่ยว การคมนาคม การค้าปลีก และบริการที่มีความเกี่ยวเนื่อง (Getz & Page, 2016a; Richards & Palmer, 2010) และที่มักไปกว่านั้นงานมหกรรมงานเทศกาลดนตรีดังกล่าวยังมีบทบาทในการยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทางในเวทีโลก ภายใต้กรอบแนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) การสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจไม่ได้ตั้งอยู่บนการผลิตสินค้าและบริการเพียงอย่างเดียว โดยเกิดจากการออกแบบและจัดการ “ประสบการณ์ (Experience)” ที่มีความหมายต่อผู้บริโภค (Pine & Gilmore, 1999) ในบริบทของงานดนตรีระดับโลก ผู้เข้าร่วมไม่ได้เข้ามาประเมินคุณค่าของกิจกรรมจากการแสดงบนเวทีเท่านั้นแต่พิจารณาจากประสบการณ์องค์รวม (Holistic Experience) ที่ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจเข้าร่วมงาน การเข้าถึงข้อมูล การเดินทาง การเชื่อมต่อถึงโครงสร้างพื้นฐาน ความสะดวกสบาย ความปลอดภัย ตลอดจนการบริหารจัดการภายหลังจบกิจกรรม (Getz & Page, 2008) ดังนั้น ความสำเร็จของการจัดงานจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับ “ตัวกิจกรรม (Activity)” เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับ “ระบบทั้งหมด (The Entire System)” ที่รองรับและเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง จากปรากฏการณ์การทัวร์คอนเสิร์ตระดับโลก “The Eras Tour” ของศิลปินระดับโลก Taylor Swift เป็นกรณีศึกษาร่วมสมัยที่สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงศักยภาพของงานดนตรีระดับโลกในฐานะที่เป็น “ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดยคอนเสิร์ตทัวร์” ของ Taylor Swift ผ่านงานแสดงดนตรีทัวร์คอนเสิร์ต The Eras Tour” ซึ่งสามารถสร้างจำนวนเงินได้อย่างมหาศาลให้กับเมืองและประเทศที่จัดแสดง ผ่านการจองโรงแรม ร้านอาหาร การท่องเที่ยว และการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ช่วยกระตุ้น GDP ท้องถิ่นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจแบบข้ามภาคส่วนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในมิติด้านการท่องเที่ยว การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวรวมถึงผู้บริโภคกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง (International Federation of the Phonographic Industry [IFPI], 2024) โดยเฉพาะกรณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์ซึ่งสามารถดึงดูดการจัดงานและแปลงกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมให้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสำเร็จดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลจากการออกแบบระบบเชิงนโยบายที่มีความบูรณาการ

(Integrated Governance) มีทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และมีกลไกการตัดสินใจที่มีเอกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วย กิจกรรมการพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยเหตุการณ์ (Event-Led Development) (Getz & Page, 2008) ที่เน้นบทบาทของรัฐในการสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อการจัดงานขนาดใหญ่ ในทางตรงกันข้ามถึงแม้ประเทศไทยจะมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวฐานท่องเที่ยวรวมถึงผู้บริโภครวม และทรัพยากรเชิงวัฒนธรรมในระดับสูง ซึ่งสามารถรองรับการจัดงานดนตรีระดับนานาชาติได้ในเชิงอุปสงค์ แต่ยังไม่สามารถยกระดับสู่การเป็นเจ้าภาพจัดงานระดับโลกได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาสำคัญไม่ได้อยู่ที่สิ่งที่ประเทศมี แต่อยู่ที่ความสามารถของระบบในการบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบนโยบายและการบริหารจัดการที่มีลักษณะกระจัดกระจาย (Fragmented Governance) ความซับซ้อนของกฎระเบียบ ความล่าช้าและความไม่แน่นอนของกระบวนการอนุญาต ตลอดจนการขาดกลไกการประสานงานที่มีเอกภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิด “ความตึงเครียดเชิงระบบ (Systemic Friction)” และการลดทอนความต่อเนื่องของประสบการณ์ผู้เข้าร่วมงาน (Ansell & Gash, 2008; OECD, 2015; Scott, 2014)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการวิจัยเกี่ยวกับงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) จะได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะในมิติของผลกระทบทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และประสบการณ์ของผู้บริโภค แต่การอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวยังคงเผชิญข้อจำกัดสำคัญในระดับ “เชิงระบบ (System-Level Explanation)” โดยเฉพาะในบริบทของงานดนตรีระดับโลก ซึ่งมีลักษณะเป็นระบบสังคม เศรษฐกิจที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลายภาคส่วน (Müller, 2015) ในเชิงทฤษฎี งานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นการอธิบายผลลัพธ์ของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ในลักษณะเชิงส่วนย่อย เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจ หรือคุณค่าทางประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม โดยยังขาด “กรอบแนวคิดเชิงบูรณาการ” ที่สามารถอธิบายกลไกเชิงเหตุและผลซึ่งเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างนโยบาย (Policy Structure) กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process) และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ (Experiential Outcomes) อย่างเป็นระบบ (Getz & Page, 2008) ส่งผลให้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทางยังคงมีลักษณะกระจัดกระจาย และไม่สามารถสะท้อนความแตกต่างเชิงระบบระหว่างประเทศได้อย่างชัดเจนในเชิงประจักษ์ แม้ว่าการวิจัยด้านงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในบริบทของประเทศพัฒนาแล้วแต่การศึกษาที่ใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย (Comparative Policy Analysis) โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2020; World Tourism Organization [UNWTO], 2022) เช่น ประเทศไทย ยังมีอยู่อย่างจำกัดส่งผลให้ยังขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สามารถอธิบายข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบนโยบาย รวมถึงความแตกต่างของกลไกการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานระดับโลก ในเชิงนโยบาย งานวิจัยจำนวนมากยังคงเน้น

การวิเคราะห์ผลกระทบของกิจกรรมในลักษณะเชิงผลลัพธ์ (Impact-Oriented Studies) มากกว่าการพัฒนาแนวทางเชิงนโยบายที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง (Implementation-Oriented Policy Design) โดยเฉพาะการออกแบบ “ระบบนโยบายแบบบูรณาการ (Integrated Policy System)” ที่สามารถลดความแยกส่วนของการทำงานแบบแยกส่วน (Fragmented Governance) เพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการ และยกระดับคุณภาพของประสบการณ์ผู้เข้าร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรม (Richards, 2021) ในเชิงระเบียบวิธีงานวิจัยจำนวนมากยังคงอาศัยการวิเคราะห์เชิงกรณีเดียว (Single-Case Analysis) หรือมุ่งเน้นข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพียงกลุ่มเดียว ขณะที่การบูรณาการมุมมองจากหลายภาคส่วน (Policy-Supply-Demand Integration) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการอธิบายระบบงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) อย่างครบถ้วน ยังมีอยู่อย่างจำกัด (Bakhshi, 2021) ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว จึงนำไปสู่ “ช่องว่างเชิงปัญหา (Statement of Problem)” ที่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ แม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพด้านอุปสงค์และทรัพยากรในระดับสูง แต่ยังไม่สามารถยกระดับสู่การเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลกได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ในขณะที่สาธารณรัฐสิงคโปร์สามารถใช้งานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) เป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความแตกต่างดังกล่าวสะท้อนคำถามเชิงนโยบายที่สำคัญว่า เหตุใดประเทศที่มีศักยภาพด้านตลาดใกล้เคียงกัน จึงมีความสามารถในการแข่งขันเชิงนโยบายที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณากรณีของการจัดคอนเสิร์ตระดับโลก เช่น The Eras Tour ของศิลปินระดับโลก Taylor Swift ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง “ผลลัพธ์ของระบบนโยบายที่มีการบูรณาการ” อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบโจทย์ช่องว่างดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงพัฒนากรอบการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย (Comparative Policy Framework) ซึ่งมุ่งอธิบายความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่างโครงสร้างนโยบาย กระบวนการบริหารจัดการ และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจกลไกที่กำหนดความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลกนานาชาติในบริบทของประเทศไทยกำลังพัฒนาดังนั้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.) วิเคราะห์ข้อจำกัดเชิงนโยบายและโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของประเทศไทยในการจัดงานดนตรีระดับโลก
- 2.) เปรียบเทียบกลไกเชิงนโยบายกับกรณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์เพื่ออธิบายความแตกต่างของระบบ
- 3.) เสนอแนวทางเชิงนโยบายเพื่อยกระดับระบบการบริหารจัดการงานมหกรรมดนตรีของประเทศไทยในอนาคต

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้มุ่งสังเคราะห์วรรณกรรมเชิงทฤษฎีเพื่อสนับสนุนกรอบแนวคิดเชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย (Comparative Policy Framework) โดยให้ความสำคัญกับการอธิบาย “กลไกเชิงเหตุผล (Causal Mechanism)” ที่เชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างนโยบาย (Policy Structure) กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process) และผลลัพธ์เชิงประสิทธิผลและความสามารถในการแข่งขัน (Outcomes) ในบริบทของงานดนตรีระดับโลกและงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) มากกว่าการอธิบายเชิงพรรณนาในลักษณะแยกส่วนการสังเคราะห์วรรณกรรมในงานวิจัยนี้จึงไม่ได้มุ่งนำเสนอแนวคิดแต่ละชุดอย่างเป็นอิสระ แต่เป็นการบูรณาการองค์ความรู้จากหลายสาขา ได้แก่ เศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) การท่องเที่ยวเชิงกิจกรรม (Event Tourism) ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) และความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Destination Competitiveness) เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงระบบเกี่ยวกับความแตกต่างของศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลก

เศรษฐกิจแห่งประสบการณ์และตรรกะของคุณค่าเชิงระบบ

แนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) (Pine & Gilmore, 1999) เป็นกรอบทฤษฎีสำคัญที่อธิบายการเปลี่ยนผ่านของระบบเศรษฐกิจจากการผลิตสินค้าและบริการไปสู่การสร้าง “ประสบการณ์ (Experience)” ในฐานะหน่วยพื้นฐานของคุณค่า (Unit of Value) ในบริบทนี้ผู้บริโภคไม่ได้ประเมินคุณค่าจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง แต่ประเมินจาก “ความต่อเนื่องของประสบการณ์ (Experience Continuum)” ตลอดห่วงโซ่การบริโภค ในบริบทของงานดนตรีระดับโลก แนวคิดดังกล่าวมีนัยสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการรับชมการแสดง ตั้งแต่การครอบคลุมตั้งแต่การเข้าถึงข้อมูล การซื้อบัตร การเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ การจัดการฝูงชน ไปจนถึงการเดินทางกลับหลังจบงาน (Getz & Page, 2016a; Pine & Gilmore, 1999) กล่าวอีกนัยหนึ่ง “ประสบการณ์ (Experience)” ในบริบทของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) เป็นผลลัพธ์ของระบบ (System Outcome) มากกว่าผลลัพธ์ของกิจกรรม (Event Outcome) ในมิติของการท่องเที่ยวงานดนตรีจึงถูกจัดอยู่ในกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงกิจกรรม (Event Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงดนตรี (Music Tourism) ซึ่งมีบทบาทในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและเพิ่มมูลค่าการใช้จ่าย “คุณภาพของประสบการณ์ (Quality of Experience; QoE)” ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวงานเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ “ความสามารถของระบบในการออกแบบและบริหารประสบการณ์อย่างบูรณาการ” (Getz & Page, 2016b) ดังนั้น แนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์จึงเป็นฐานสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่าง “ผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ (Output)” กับ “กระบวนการและโครงสร้างเชิงนโยบาย (Process and Input)” ในกรอบการวิเคราะห์ของงานวิจัยนี้

งานมหกรรมขนาดใหญ่ในฐานะเครื่องมือเชิงนโยบายและกลไกการพัฒนาเชิงระบบ

ในระดับมหภาคงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะ “เครื่องมือเชิงนโยบาย (Policy Instrument)” ที่รัฐบาลใช้ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวและการพัฒนาเมือง (Richards & Palmer, 2010) ภายใต้แนวคิดการพัฒนาที่ขับเคลื่อนด้วยเหตุการณ์ (Event-Led Development) (Getz & Page, 2016a; Liu, 2015) งานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) สามารถทำหน้าที่เป็นตัวเร่งของการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศในวาระกรรมในด้านเชิงนโยบายชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ “ขนาดของอุปสงค์” แต่ขึ้นอยู่กับ “คุณภาพของการออกแบบและบูรณาการนโยบาย” (OECD, 2020) กล่าวคือ ประเทศที่สามารถแปลงกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้กลายเป็นผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ประเทศที่มีโครงสร้างนโยบายที่เอื้อต่อการประสานงานข้ามภาคส่วน ในกรณีของงานแสดงคอนเสิร์ต The Eras Tour ของศิลปินระดับโลกอย่าง Taylor Swift ซึ่งถูกอธิบายในบริบทของ “Swiftonomics” แสดงให้เห็นว่างานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) สามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจในระดับมหภาคได้อย่างมาก แต่ผลลัพธ์ดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นผลจาก “ความสามารถของรัฐในการออกแบบระบบที่รองรับกิจกรรมดังกล่าว” (IFPI, 2024; OECD, 2020) ดังนั้น งานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) จึงควรถูกทำความเข้าใจในฐานะ “Policy-Enabled Phenomenon” มากกว่าปรากฏการณ์ที่ขับเคลื่อนโดยตลาดเพียงอย่างเดียว

ทฤษฎีสถาบันและธรรมาภิบาลในฐานะตัวกำหนดผลลัพธ์

ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) ให้กรอบการอธิบายที่สำคัญต่อความแตกต่างของผลลัพธ์ระหว่างประเทศ โดยเสนอว่า โครงสร้าง กฎเกณฑ์ และรูปแบบการบริหารจัดการของสถาบันมีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมขององค์กรและผลลัพธ์เชิงระบบ (Scott, 2014) ซึ่งในบริบทของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) โครงสร้างธรรมาภิบาลจึงทำหน้าที่เป็น “ตัวแปรกำหนด (Determinant)” ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการประเทศที่มีโครงสร้างแบบบูรณาการ (Integrated Governance) และกลไกการตัดสินใจแบบรวมศูนย์ (Single Command) มีแนวโน้มที่จะสามารถลดความไม่แน่นอน เพิ่มความเร็วในการดำเนินงาน และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทางตรงกันข้าม โครงสร้างแบบแยกส่วน (Fragmented Governance) หรือการทำงานแบบแยกส่วนระหว่างหน่วยงาน (Multi-Agency Silos) และจะนำไปสู่ต้นทุนการประสานงานที่สูงเกิดความล่าช้าและความไม่แน่นอนเชิงนโยบาย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดึงดูดงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) แนวคิดการกำกับดูแลแบบร่วมมือ (Collaborative Governance) ซึ่งเสนอกรอบแนวคิดที่อธิบายการมีส่วนร่วมของภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากหลายภาคส่วนในการตัดสินใจเชิงนโยบายแบบมีฉันทามติ (Ansell & Gash, 2008) ต่อมา Emerson et al. (2012) ได้ขยายแนวคิดดังกล่าวไปสู่กรอบการวิเคราะห์เชิงบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งมิติของโครงสร้างกระบวนการ และพลวัตของระบบความร่วมมือ จึงออกแบบมาเพื่อนำมาใช้เพื่ออธิบายความจำเป็นของการประสานงานข้ามหน่วยงาน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการนโยบายที่มีความซับซ้อนสูง

โครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และข้อจำกัดเชิงระบบ

โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เป็นองค์ประกอบเชิงโครงสร้างที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนด “คุณภาพของกระบวนการ” และ “ผลลัพธ์ของประสบการณ์” โดยเฉพาะในบริบทของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก (Getz & Page, 2016b) ประเด็นการเชื่อมต่อไมล์สุดท้าย (Last-Mile Connectivity) ถูกระบุว่าเป็น “คอขวดเชิงโครงสร้าง” ที่สามารถลดทอนคุณภาพของประสบการณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ (Zhang et al., 2009) เนื่องจากเป็นจุดที่ความต้องการเดินทางมีความเข้มข้นสูงและต้องอาศัยการบูรณาการของหลายระบบ และในขณะเดียวกัน แนวคิดขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ให้กรอบในการประเมินความสามารถของระบบในการรองรับผู้เข้าร่วมงาน โดยครอบคลุมทั้งมิติทางกายภาพ สังคม และการรับรู้ของผู้บริโภค (Butler, 1996; UNWTO, 1981) ดังนั้น โครงสร้างพื้นฐานจึงไม่ใช่เพียง “ทรัพยากร” เป็น “ตัวแปรเชิงระบบ” ที่หน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงการป้อนข้อมูล (Input) กับกระบวนการ (Process) และกำหนดคุณภาพของผลลัพธ์ (Output)

ความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทางในมิติของระบบนโยบาย

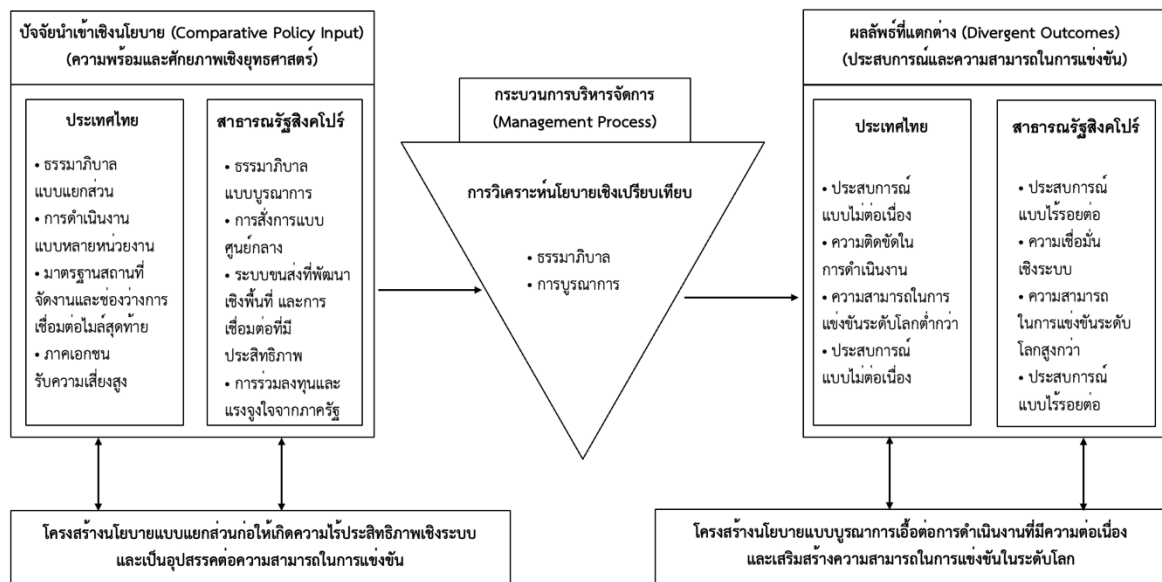
ทฤษฎีความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Ritchie & Crouch, 2003) ย้ำว่าความได้เปรียบเชิงแข่งขันไม่ได้เกิดจากทรัพยากรเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความสามารถในการ “จัดการและบูรณาการทรัพยากร” ผ่านโครงสร้างนโยบายและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เมื่อเชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ จะเห็นได้ว่าการแข่งขันในตลาดงานคนตรีระดับโลกมิใช่การแข่งขันด้านศิลปินหรือขนาดตลาด ซึ่งเป็นการแข่งขันเชิง “ระบบนโยบายและธรรมาภิบาล” ที่กำหนดว่าประเทศสามารถสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าและความเชื่อมั่นเชิงระบบได้มากเพียงใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์วรรณกรรม งานวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยประยุกต์ใช้ แบบจำลองปัจจัยนำเข้า-กระบวนการ-ผลลัพธ์ (Input-Process-Output: IPO Model) (Bertalanffy, 1968) เป็นโครงสร้างหลักในการอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของตัวแปรในการศึกษา โดยบูรณาการร่วมกับ แนวคิดระบบของการจัดงาน (Event System) (Getz & Page, 2016b) ทฤษฎีความสามารถในการแข่งขันของจุดหมาย

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานคนตรีระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดิ เอราส์ ทัวร์ ของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

ปลายทาง (Destination Competitiveness Theory) (Ritchie & Crouch, 2003) และ ทฤษฎีการกำกับดูแลแบบร่วมมือ (Collaborative Governance) (Ansell & Gash, 2008) เพื่ออธิบายกลไกการบริหารจัดการงานมหกรรมขนาดใหญ่ในมิติของนโยบาย กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ โดยแบ่งตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่มหลักที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Chain) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: Analyzed and concluded by the author

จากภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยฉบับนี้พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการแนวคิดเชิงทฤษฎีที่สำคัญในสาขาการจัดการงาน การท่องเที่ยว และนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะงานวิจัยด้านงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) และธรรมชาติ (Müller, 2015; OECD, 2020; Richards, 2021) ซึ่งร่วมกันชี้ให้เห็นว่าการอธิบายความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดงานมหกรรมขนาดใหญ่ จำเป็นต้องพิจารณาในมิติ “เชิงระบบ (System-Level Analysis)” ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นลำดับขั้นภายใต้กรอบคิดนี้ งานวิจัยตั้งอยู่บนสมมติฐานสำคัญว่า “ผลลัพธ์ของระบบไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นผลสะท้อนจากระดับการบูรณาการของระบบ (Degree of System Integration)” ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกกำหนดความต่อเนื่องของกระบวนการและคุณภาพของผลลัพธ์ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถอธิบายผ่านโครงสร้างเชิงเหตุและผล ที่เชื่อมโยงระหว่าง โครงสร้างนโยบาย กระบวนการบริหารจัดการ และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ เพื่อให้สามารถอธิบายกลไกดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบ กรอบแนวคิดนี้จึงแบ่งออกเป็น 3 มิติหลักที่เชื่อมโยงกัน ได้แก่

1.) ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ 2.) กระบวนการบริหารจัดการ และ 3.) ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.) ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย (Comparative Policy Input) ในมิตินี้อธิบายถึง “เงื่อนไขตั้งต้นของระบบ” โดยเน้นบทบาทของโครงสร้างนโยบายและธรรมาภิบาล (Governance Structure) ในฐานะตัวกำหนดขอบเขตความสำเร็จของการดำเนินงาน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับกรอบความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Ritchie & Crouch, 2003) ที่ชี้ให้เห็นว่า นโยบายและการกำกับดูแลระดับมหภาคคือรากฐานสำคัญ ในบริบทของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความแยกส่วนของการทำงาน (Fragmented Governance) และการขาดกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เป็นต้นเหตุที่นำไปสู่ความไร้ประสิทธิภาพ ความล่าช้า และต้นทุนการประสานงานที่สูง (Ansell & Gash, 2008; Müller, 2015) ในทางตรงกันข้าม ระบบที่มีธรรมาภิบาลแบบบูรณาการ (Integrated Governance) และมีศูนย์กลางการสั่งการ (Single Command) จะเอื้อต่อความชัดเจนและความสามารถในการคาดการณ์ (Richards, 2021) ดังนั้น โครงสร้างนโยบายจึงไม่ใช่เพียงสภาพแวดล้อม แต่เป็น “ตัวกำหนดศักยภาพเชิงระบบ” ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อกระบวนการในขั้นต่อไป

2.) กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process) มิตินี้อธิบายถึง “กลไกการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ” โดยกระบวนการบริหารจัดการทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเงื่อนไขเชิงโครงสร้างไปสู่ผลลัพธ์ ครอบคลุมประเด็นด้านโลจิสติกส์ การจัดการฝูงชน (Crowd Flow) และการเชื่อมต่อการเดินทางช่วงสุดท้าย (Last-Mile Connectivity) แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีระบบของการจัดงาน (Event System) (Getz & Page, 2016a, 2016b) ซึ่งมองว่ากิจกรรมขนาดใหญ่คือระบบบริการที่ซับซ้อน ปัญหาหลักของการจัดงานมักไม่ได้เกิดจากตัวกิจกรรมบนเวที แต่เกิดจาก “ระบบสนับสนุนโดยรอบ” ที่ขาดการบูรณาการ (Müller, 2015) ระบบที่มีโครงสร้างนโยบายที่เข้มแข็งจะสามารถสร้างกระบวนการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง (Operational Continuity) และลดแรงเสียดทานเชิงระบบ (Systemic Friction) ลงได้ กระบวนการบริหารจัดการในที่นี้จึงเป็น “ภาพสะท้อนของคุณภาพเชิงโครงสร้างระดับนโยบาย” อย่างเป็นรูปธรรม

3.) ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes) มิตินี้อธิบายถึง “ผลลัพธ์ของระบบ (System Outcomes)” ซึ่งครอบคลุมทั้งประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมและความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง โดยตั้งอยู่บนแกนหลักของแนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) (Pine & Gilmore, 1999) และการบริหารเส้นทางของลูกค้า (Customer Journey) (Becker & Jaakkola, 2020; Lemon & Verhoef, 2016) ที่ชี้ว่า คุณภาพของประสบการณ์ไม่ได้ประเมินจากจุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นผลรวมของการเชื่อมโยงทุกจุดสัมผัส (Touchpoints) ระบบที่มีการบูรณาการสูงจะนำไปสู่ “ประสบการณ์แบบไร้รอยต่อ (Seamless Experience)” ในขณะที่ระบบแบบแยกส่วนจะทำให้เกิด “ประสบการณ์ที่สะดุดและ

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดี เอราส์ ทัวร์ ของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

“ไม่ต่อเนื่อง (Fragmented Experience)” ทำยที่สุด ความต่อเนื่องของประสบการณ์นี้จะแปรสภาพไปสู่ความเชื่อมั่นเชิงระบบ (Systemic Trust) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Destination Competitiveness) ในระยะยาว (Ritchie & Crouch, 2003)

กล่าวโดยสรุป กรอบแนวคิดการวิจัยนี้เสนอว่า ความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมดนตรีระดับโลก เป็นผลลัพธ์จากโครงสร้างเชิงเหตุและผลระหว่าง นโยบาย กระบวนการ และประสบการณ์ ภายใต้ตัวแปรสำคัญ คือ “ระดับการบูรณาการของระบบ (Degree of System Integration)” กรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นการยกระดับการวิเคราะห์จากเดิมที่เคยมองการจัดงานเป็นเพียง “กิจกรรม” ไปสู่การอธิบายในมิติ “ระบบนิเวศของนโยบายและการบริการ” อย่างเป็นองค์รวม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยออกแบบการศึกษาในลักษณะ “กรณีศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Case Study)” เพื่อวิเคราะห์กลไกเชิงระบบที่กำหนดความสามารถของประเทศในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลกนานาชาติ ทั้งนี้ การวิจัยตั้งอยู่บนกรอบแนวคิดการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย (Comparative Policy Analysis) ซึ่งเปิดโอกาสให้สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างนโยบาย กระบวนการบริหารจัดการ และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ได้อย่างเป็นระบบ

รูปแบบการวิจัย (Research Design) ด้วยลักษณะของปรากฏการณ์ที่มีความซับซ้อนทั้งในมิติของโครงสร้างสถาบัน ธรรมเนียมปฏิบัติ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายภาคส่วน การใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถอธิบาย “กลไกเชิงเหตุและผล (Causal Mechanisms)” และพลวัตเชิงระบบที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงผ่านข้อมูลเชิงปริมาณ การศึกษานี้มุ่งเน้นการเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยใช้กรณีการจัดคอนเสิร์ตระดับโลก The Eras Tour ของศิลปินระดับโลกอย่าง Taylor Swift ในสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นกรณีอ้างอิงหลัก ควบคู่กับการพิจารณาการจัดคอนเสิร์ตระดับโลกนานาชาติในประเทศไทย เพื่อทำความเข้าใจความแตกต่าง เชิงโครงสร้าง และเชิงระบบระหว่างสองบริบท

ผู้ให้ข้อมูลและการคัดเลือก (Participants and Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับระบบการจัดงานดนตรีระดับโลกนานาชาติ จำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ภายใต้เกณฑ์สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1.) มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการจัดหรือเข้าร่วมงาน 2.) มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับระบบนโยบายหรืออุตสาหกรรม

และ 3.) สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนมิติของโครงสร้างและประสบการณ์ได้ โดยสามารถแยกผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่

1.) **กลุ่มภาคนโยบายและภาคอุตสาหกรรม จำนวน 10 คน** ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้บริหารสถานที่จัดงาน และผู้จัดคอนเสิร์ต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการดำเนินงานในระดับปฏิบัติการ กลุ่มนี้สะท้อนมิติของธรรมาภิบาล กลไกการตัดสินใจและข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง

2.) **กลุ่มผู้เข้าร่วมงานของงานคอนเสิร์ต THE ERAS TOUR ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ จำนวน 15 คน** เป็นผู้เข้าร่วมงานที่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มคอนเสิร์ตที่มีประสบการณ์เข้าร่วมงานดนตรีระดับนานาชาติทั้งในประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยถูกจัดเป็น 3 กลุ่มย่อย ประกอบไปด้วยกลุ่มละจำนวน 5 คน สำหรับการสนทนากลุ่ม โดยมีระยะเวลา 3 ชั่วโมง ในช่องทาง Online ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โปรแกรม Zoom จำนวน 2 กลุ่มย่อยในรูปแบบแยกห้อง ห้องย่อยใช้ระยะเวลา 3 ชั่วโมง และห้องประชุมย่อย รำกาแฟแบบปิด ระยะเวลา 3 ชั่วโมง ในการสนทนากลุ่ม เพื่อสะท้อนมุมมองเชิงเปรียบเทียบด้านประสบการณ์

เครื่องมือการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ที่มีกรอบคำถามหลักที่กำหนดไว้ล่วงหน้า แต่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถปรับลำดับคำถามและตั้งคำถามเพิ่มเติม (Probing Questions) ตามบริบทของผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสะท้อนประสบการณ์อย่างรอบด้าน (Kvale, 1996; Patton, 2002) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการของการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นความยืดหยุ่นและการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในบริบทจริง โดย Creswell (2013) อธิบายว่า แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถรักษาความสมดุลระหว่าง “ความเป็นระบบของคำถาม” และ “ความยืดหยุ่นในการเก็บข้อมูล” ขณะที่ Bryman and Teevan (2005) ได้เสนอว่า เครื่องมือนี้เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ เนื่องจากสามารถรักษาโครงสร้างของข้อมูลให้เปรียบเทียบกันได้ ขณะเดียวกันยังเปิดโอกาสให้เกิดข้อมูลเชิงลึก ดังนั้น การเลือกใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในงานวิจัยนี้จึงมีความเหมาะสม เนื่องจากสามารถรองรับการวิเคราะห์ เชิงระบบที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบาย กระบวนการ และผลลัพธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) ที่มีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายประสบการณ์

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานคนตรีระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดิ เอราส്മุสของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

มุมมอง และข้อจำกัดเชิงระบบได้อย่างลึกซึ้ง ขณะเดียวกันยังคงมีโครงสร้างที่ชัดเจนเพื่อให้ข้อมูลสามารถนำมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ในเชิงระบบได้เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย เครื่องมือดังกล่าวถูกออกแบบให้ครอบคลุม 3 มิติหลัก ได้แก่

1.) **ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย (Comparative Policy Input)** โดยในคำถามในมิตินี้มุ่งสำรวจโครงสร้างนโยบายและธรรมาภิบาล ซึ่งเป็น “เงื่อนไขตั้งต้นของระบบ” โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น ลักษณะของโครงสร้างการกำกับดูแล กลไกการตัดสินใจ บทบาทของภาครัฐ และความชัดเจนและความซับซ้อนของกฎระเบียบ เพื่อประเมินว่าโครงสร้างนโยบายส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานและการตัดสินใจ

2.) **กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process)** โดยในคำถามในมิตินี้มุ่งวิเคราะห์ “กระบวนการดำเนินงานของระบบ” โดยครอบคลุม เช่น การวางแผนและการดำเนินงานของกิจกรรมระบบ โลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการฝูงชน (Crowd Flow Management) การเชื่อมต่อการเดินทาง (Last-Mile Connectivity) และการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการบูรณาการของระบบและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

3.) **ผลลัพธ์เชิงประสบการณ์และการแข่งขัน (Divergent Outcomes)** ในคำถามในมิตินี้มุ่งสำรวจ “ผลลัพธ์ของระบบ” ในมุมมองของผู้เข้าร่วมงาน โดยครอบคลุม ทั้งคุณภาพและความต่อเนื่องของประสบการณ์ความพึงพอใจและความสะดวกในการเข้าร่วมงาน ความเชื่อมั่นต่อระบบ (Systemic Trust) และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงานในอนาคตเพื่อประเมินผลลัพธ์ในเชิงประสบการณ์และความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (Instrument Validation) เพื่อให้เครื่องมือมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงการทบทวนโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือสามารถสะท้อนประเด็นที่ต้องการศึกษาได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นความสอดคล้องเชิงแนวคิดและความชัดเจนของเนื้อหา (Creswell, 2013; Patton, 2002) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงคำถามอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของบริบท และความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนมุมมองเชิงลึก ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการออกแบบแบบสัมภาษณ์กึ่ง

โครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงของข้อมูลเชิงคุณภาพ (Bryman & Teevan, 2005; Kvale, 1996)

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการผ่าน 2 วิธีหลัก ได้แก่

1.) **การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)** ใช้กับกลุ่มผู้กำหนดนโยบายและภาคอุตสาหกรรม โดยใช้แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถสะท้อนความคิดเห็น ประสบการณ์ และข้อจำกัดเชิงระบบได้อย่างลึกซึ้ง

2.) **การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)** ใช้กับกลุ่มผู้เข้าร่วมงาน เพื่อสำรวจประสบการณ์ตลอดเส้นทางการเข้าร่วมงาน ตั้งแต่การเดินทาง การเข้าถึงสถานที่ การจัดการฝูงชน ไปจนถึงการเดินทางกลับ ซึ่งช่วยให้สามารถระบุ “จุดเสียดของประสบการณ์ (Experience Friction Points)” ได้อย่างชัดเจน ผ่านการเก็บข้อมูลดำเนินการทั้งในรูปแบบการพบปะโดยตรงและผ่านระบบออนไลน์ โดยมีการบันทึกเสียงและถอดความแบบคำต่อคำ (Verbatim Transcription) เพื่อรักษาความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงประเด็น (Thematic Analysis) ตามแนวทางของ Braun and Clarke (2006) ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการสกัด “รูปแบบความหมาย (Patterns of Meaning)” จากข้อมูลเชิงคุณภาพ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลเชิงประจักษ์เข้ากับกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีได้อย่างเป็นระบบ กระบวนการวิเคราะห์ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1.) **การทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (Data Familiarization)** ผู้วิจัยอ่านข้อมูลซ้ำหลายรอบเพื่อทำความเข้าใจบริบทโดยรวม พร้อมทั้งจดบันทึกข้อสังเกตเบื้องต้น

2.) **การให้รหัสข้อมูล (Initial Coding)** ดำเนินการ Coding แบบเปิด (Open Coding) โดยระบุหน่วยความหมายที่สำคัญ เช่น ธรรมชาติของ โครงสร้างนโยบาย การเชื่อมต่อการเดินทาง และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม

3.) **การจัดกลุ่มรหัส (Axial Coding)** นำรหัสที่มีความสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่มเป็นหมวดหมู่ เช่น การปกครองที่กระจัดกระจาย (Fragmented Governance) ความซับซ้อนด้านกฎระเบียบ (Regulatory Complexity) และ ปัญหาการเชื่อมต่อช่วงสุดท้าย (Last-Mile Connectivity Issues)

4.) **การพัฒนาธีม (Theme Development)** สังเคราะห์หมวดหมู่เป็นประเด็นหลัก (Themes) ซึ่งจัดวางภายใต้กรอบแนวคิดของการวิจัย ได้แก่ 1.) ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ (Comparative Policy Input) 2.) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 3.) ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes)

5.) การตรวจสอบความสอดคล้องของธีม (Reviewing Themes) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างธีม (Theme) กับข้อมูลต้นทาง เพื่อให้มั่นใจว่าการตีความมีความถูกต้องและครอบคลุม

6.) การตีความเชิงทฤษฎี (Interpretation) เชื่อมโยงผลการวิเคราะห์กับกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) เศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) และความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Destination Competitiveness) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลอย่างเป็นระบบ

ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย (Trustworthiness) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ทั้งในด้านแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์แบบวนซ้ำ (Iterative Analysis) และการเปรียบเทียบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดอคติและเพิ่มความแม่นยำในการตีความ

จริยธรรมการวิจัย (Ethical Considerations) ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูลอย่างชัดเจน และได้รับความยินยอมก่อนการเก็บข้อมูล โดยรักษาความลับและไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลทั้งหมดถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ไม่เพียงสะท้อนความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล แต่เผยให้เห็น “รูปแบบเชิงระบบ (Systemic Patterns)” ที่เกิดขึ้นซ้ำอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถจัดวางลงในกรอบแนวคิด 1.) ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ (Comparative Policy Input) 2.) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 3.) ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes) ได้อย่างชัดเจน โดยการนำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้ได้ผาน “หลักฐานเชิงประจักษ์ (Empirical Evidence)” ผ่านคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการตีความเชิงทฤษฎี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปการวิเคราะห์เชิงธีมพร้อมหลักฐานสนับสนุน

Thematic Dimension	Theme	Description	Illustrative Evidence (Verbatim Quotes)	Theoretical Linkage
ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ (Comparative Policy) Input	การปกครองที่กระจาย (ประเทศไทย) (Fragmented Governance, (Thailand))	โครงสร้างการบริหารแบบแยกส่วน มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ขาดกลไกกลางในการประสานงานและตัดสินใจ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและความไม่แน่นอนเชิงนโยบาย	การจัดคอนเสิร์ตในประเทศไทยไม่ได้ยากที่ตัวงาน แต่ยากที่ระบบ เพราะต้องประสานหลายหน่วยงาน และแต่ละที่ก็มีขั้นตอนของตัวเองและไม่มีหน่วยงานกลางที่มีอำนาจตัดสินใจแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้หลายเรื่องใช้เวลานาน (จากอุตสาหกรรม)	Institutional Theory (Scott, 2014): Institutional fragmentation leads to inefficiency
ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ (Comparative Policy) Input	การกำกับดูแลแบบบูรณาการ (สาธารณรัฐสิงคโปร์) (Integrated Governance, Singapore)	โครงสร้างนโยบายแบบบูรณาการ มีหน่วยงานกลาง (Single Command) ทำหน้าที่กำกับสนับสนุน และอำนวยความสะดวก ทำให้การตัดสินใจมีความรวดเร็วและคาดการณ์ได้	ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ทุกอย่างชัดเจนมาก มีหน่วยงานหลักที่ดูแลทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจเร็วและคาดการณ์ได้ (จากอุตสาหกรรม)	Event-led Development (Richards & Palmer, 2010); OECD (2015): Coordinated governance enhances mega-event capability
ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ	โครงสร้างความเสี่ยงและบทบาทของรัฐ	ภาครัฐของประเทศไทยมีบทบาทจำกัด ขณะที่	ในประเทศไทย ผู้จัดต้องแบกรับความ	Public-Private Partnership &

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานคนตรีระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดี เอราส์ ทัวร์ ของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

Thematic Dimension	Theme	Description	Illustrative Evidence (Verbatim Quotes)	Theoretical Linkage
(Comparative Policy) Input	(Risk Structure & State Role)	ภาคเอกชนรับความเสี่ยงสูง ต่างจากสิงคโปร์ที่รัฐมีบทบาทเป็น ผู้ประสานงาน (Facilitator) และ ผู้ร่วมลงทุน (Co-Investor)	เสี่ยงเกือบทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจจัดงานใหญ่มีข้อจำกัด (จากอุตสาหกรรม)	State Facilitation Models
กระบวนการจัดการ (Management Process)	แรงเสียดทานเชิงระบบ (ในบริบทของประเทศไทย) (Systemic Frictions ,Thailand)	ปัญหาเชิงระบบในระดับปฏิบัติการ โดยเฉพาะการเชื่อมต่อการจัดการฝูงชน และ โลจิสติกส์ ซึ่งไม่ได้เกิดจากตัวงาน แต่เกิดจากระบบสนับสนุน	ในคอนเสิร์ตดี แต่หลังจบงานแล้วการเดินทางกลับคือ ปัญหาใหญ่ รถติด คนเยอะ ไม่มีระบบรองรับ” (จากผู้เข้าร่วม) ปัญหาไม่ได้อยู่ในฮอลล์ แต่อยู่ข้างนอกทั้งหมด (จากผู้เข้าร่วม)	Service System Theory (Getz & Page, 2016a); Infrastructure Integration
	ปัญหาการเชื่อมต่อช่วงสุดท้าย (Last-Mile Connectivity Issues)	ความไม่ต่อเนื่องของการเชื่อมต่อระหว่างสถานที่จัดงานกับระบบขนส่งหลัก ส่งผลให้เกิดความแออัด (Congestion) และลดคุณภาพของประสบการณ์	การออกจากสถานที่จัดงานใช้เวลานานมาก เพราะไม่มีการจัดการระบบขนส่งที่ดี (จากผู้เข้าร่วม)	Carrying Capacity (Butler, 1996); Urban Mobility Systems
	แผนความต่อเนื่องในการดำเนินงาน (สาธารณรัฐสิงคโปร์)	การออกแบบระบบแบบบูรณาการ ทำให้กระบวนการทั้งหมด	วางแผนที่เกี่ยวข้องทุกอย่างไว้หมด ตั้งแต่รถไฟฟ้าจนถึง	Integrated Service System;

Thematic Dimension	Theme	Description	Illustrative Evidence (Verbatim Quotes)	Theoretical Linkage
	(Operational Continuity ,Singapore)	เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การเดินทางจนถึงการจัดการฝูงชน	ทางเข้า ไม่มีจุดที่สับสน(จากผู้เข้าร่วม) การจัดการหลังจบงานมีความรู้สึกที่ดีมาก จำนวนคนเยอะแต่ไม่รู้สึกวุ่นวาย (จากผู้เข้าร่วม)	Smart Event Management
ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes)	ประสบการณ์ที่กระจัดกระจาย (ประเทศไทย) (Fragmented Experience, Thailand)	ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมงานมีลักษณะไม่ต่อเนื่อง หรือมีประสบการณ์ที่ไม่ต่อเนื่อง(Disjointed Experience) แม้บางช่วงมีคุณภาพสูง แต่ระบบโดยรวมขาดความเชื่อมโยง	การแสดงของงานดีมาก แต่ประสบการณ์โดยรวมรู้สึกสะดุดเป็นช่วงเวลาหนึ่ง (จากผู้เข้าร่วม)	Experience Economy (Pine & Gilmore, 1999): Incomplete experience reduces value
ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes)	ประสบการณ์ไร้รอยต่อ (สาธารณรัฐสิงคโปร์) Seamless Experience, Singapore)	ประสบการณ์ถูกออกแบบให้ต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ (End-to-End Experience) สร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในระบบ	มีความรู้สึกไร้รอยต่อ ตั้งแต่เริ่มจนจบ ทุกอย่างไหลลื่น (จากผู้เข้าร่วม)	Holistic Experience Design
ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน	ความไว้วางใจเชิงระบบและผลกระทบทางพฤติกรรม	ความแตกต่างของประสบการณ์ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระบบ	ถ้ามีโอกาส เลือกไปคูที่สาธารณรัฐสิงคโปร์มากกว่า	Destination Competitiveness (Ritchie &

Thematic Dimension	Theme	Description	Illustrative Evidence (Verbatim Quotes)	Theoretical Linkage
(Divergent Outcomes)	(Systemic Trust & Behavioral Impact)	และการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกเข้าร่วมงานในอนาคต	เพราะมั่นใจในระบบ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่สูง (จากผู้เข้าร่วม)	Crouch, 2003) : Experience drives competitiveness

ที่มา: Analyzed and concluded by the author

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยจากทั้ง 3 มิติ ได้แก่ 1.) ข้อมูลเชิงนโยบายเปรียบเทียบ(Comparative Policy Input) 2.) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ 3.) ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน (Divergent Outcomes) สามารถอธิบายภาพรวมของปรากฏการณ์ได้อย่างเป็นระบบว่า ความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับนานาชาติ ไม่ได้เกิดจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง โดยลำพัง แต่เป็นผลลัพธ์ของ “โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Structure)” ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นลำดับขั้นภายในระบบเดียวกันในเชิงโครงสร้างนโยบาย ทำหน้าที่เป็น “รากฐานเชิงกำหนด (Structural Determinant)” ที่กำหนดทั้งขอบเขตของความเป็นไปได้ (Boundary of Possibility) และทิศทางของการดำเนินงาน เมื่อโครงสร้างนโยบายมีลักษณะเป็นเอกภาพ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และมีกลไกการตัดสินใจที่ชัดเจน ระบบย่อมสามารถแปรศักยภาพเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานมีความต่อเนื่อง มีความสอดคล้องประสาน และสามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบเข้าด้วยกันได้อย่างไร้รอยต่อ

หากโครงสร้างของนโยบายมีลักษณะกระจัดกระจาย ขาดการเชื่อมโยงและการประสาน ความร่วมมือผ่านการบูรณาการและปราศจากกลไกกลางในการประสานงาน ระบบจะเผชิญกับ “แรงต้านเชิงโครงสร้าง (Systemic Friction)” ซึ่งมีได้จำกัดอยู่เพียงระดับการกำหนดนโยบาย แต่แทรกซึมอยู่ในทุกช่วงของกระบวนการ ตั้งแต่การวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปจนถึงการปฏิบัติจริงในภาคสนามความไม่สอดคล้องดังกล่าวก่อให้เกิดต้นทุนแฝงในระบบ ทั้งในรูปของความล่าช้า ความซ้ำซ้อน และความไม่แน่นอน ซึ่งลดทอนประสิทธิภาพของการดำเนินงานโดยรวมภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว กระบวนการดำเนินงาน จึงมิใช่เพียง “ขั้นตอนของการทำงาน” แต่เป็น “ผลสะท้อนโดยตรงของคุณภาพเชิงโครงสร้างของนโยบาย” และเมื่อ

กระบวนการถูกจำกัดด้วยข้อบกพร่องเชิงโครงสร้าง ผลลัพธ์ที่ปรากฏในระดับประสบการณ์ จะสะท้อนข้อจำกัดดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ ระบบที่ขาดการเชื่อมโยงจะนำไปสู่ “ประสบการณ์ที่ไม่ต่อเนื่อง (Fragmented Experience)” ขณะที่ระบบที่มีความสอดคล้องและการบูรณาการในระดับสูง จะสามารถสร้าง “ประสบการณ์ที่ไร้รอยต่อ (Seamless Experience)” ได้อย่างเป็นธรรมชาติและสม่ำเสมอ

ในบริบทของประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของ “ผลกระทบแบบลูกโซ่ (Cascading Effect)” ซึ่งเริ่มต้นจากข้อจำกัดในระดับโครงสร้างนโยบาย และส่งต่อไปยังความไม่มีประสิทธิภาพในกระบวนการ ก่อนจะปรากฏอย่างชัดเจนในระดับประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม กล่าวคือ ความไม่ชัดเจนของกลไกการบริหาร การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และความซ้ำซ้อนของขั้นตอนมิได้เป็นเพียงปัญหาเชิงปฏิบัติการ เป็นข้อจำกัดเชิงระบบที่ลดทอนศักยภาพการแข่งขันโดยรวม ในทางตรงกันข้าม สาธารณรัฐสิงคโปร์แสดงให้เห็นถึงระบบที่มี “ความสอดคล้องภายใน (Internal Coherence)” อย่างชัดเจน โดยผ่านโครงสร้างนโยบายที่มีความบูรณาการได้เอื้อให้เกิดกระบวนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ที่มีความต่อเนื่อง มีคุณภาพและสามารถสร้างความเชื่อมั่นในระดับระบบ (Systemic Trust) ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นข้อค้นพบเชิงสังเคราะห์ของการศึกษานี้ คือ ความแตกต่างระหว่างประเทศมิได้อยู่ที่ “ระดับของทรัพยากร” หรือ “ศักยภาพของอุปสงค์” อยู่ที่ “ความสามารถในการออกแบบและบริหารระบบ” ให้สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบเชิงนโยบาย กระบวนการ และประสบการณ์เข้าด้วยกันได้อย่างเป็นเอกภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความได้เปรียบเชิงแข่งขันในบริบทของการจัดงานดนตรีระดับโลก มิได้เกิดจากการมีทรัพยากรที่มากกว่า แต่เกิดจาก “ความสามารถในการทำระบบทั้งหมดทำงานร่วมกันได้อย่างไร้รอยต่อ” ซึ่งเป็นเนื้อหาสำคัญของความสามารถเชิงนโยบายในยุคเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลในงานวิจัยนี้มุ่งนำข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ชาติความและวิเคราะห์ในเชิงโครงสร้างและเชิงระบบโดยเชื่อมโยงเข้ากับกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการเปรียบเทียบกับงานวิจัยก่อนหน้า เพื่ออธิบาย “กลไกเชิงเหตุและผล” ที่กำหนดความสามารถของประเทศในการเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมดนตรีระดับโลกอย่างรอบด้านและมีความเป็นระบบ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความแตกต่างของศักยภาพระหว่างประเทศมิได้เป็นผลจากปัจจัยด้านอุปสงค์หรือทรัพยากรเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่มีรากฐานอยู่ที่ “โครงสร้างนโยบายและธรรมาภิบาล” ซึ่งทำหน้าที่เสมือน “สถาปัตยกรรมของระบบ” ที่กำหนดทั้งขอบเขตของความเป็นไปได้ กลไกการดำเนินงาน และคุณภาพของผลลัพธ์ในภาพรวมข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) ซึ่งอธิบายว่าโครงสร้างสถาบันเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของ

ตัวแสดงและผลลัพธ์ของระบบ (Scott, 2014) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยร่วมสมัยที่ชี้ให้เห็นว่าการปกครอง
ที่กระจุกกระจาย (Fragmented Governance) เป็นข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่บั่นทอนประสิทธิภาพของกิจกรรม
ขนาดใหญ่ (Mega Events) อย่างมีนัยสำคัญ (Müller, 2015; OECD, 2020; Richards, 2021)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นภาพของ “ระบบที่ขาดเอกภาพ” ในบริบทของประเทศไทย
ซึ่งการขาดกลไกการประสานงานแบบรวมศูนย์นำไปสู่ความล่าช้า ความซ้ำซ้อน และความไม่แน่นอน
ในกระบวนการตัดสินใจ ในทางตรงกันข้าม กรณีของสาธารณรัฐสิงคโปร์สะท้อนให้เห็นถึง “ระบบที่มีการจัด
ระเบียบเชิงสถาบันอย่างเป็นเอกภาพ” ซึ่งสามารถลดความซับซ้อนของกระบวนการและเพิ่มความสามารถใน
การตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันสอดคล้องกับแนวคิด
การกำกับดูแลแบบร่วมมือ (Collaborative Governance) (Ansell & Gash, 2008) ที่เน้นการบูรณาการ
เชิงโครงสร้างเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของระบบ ในมิติของกระบวนการบริหารจัดการ ผลการวิจัยได้ขยาย
ความเข้าใจว่า “กระบวนการ” มิใช่เพียงลำดับของกิจกรรม แต่เป็น “กลไกเชิงแปลง” ที่สะท้อนคุณภาพของ
โครงสร้างนโยบายในระดับปฏิบัติการ โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ชี้ให้เห็นว่า ข้อจำกัดในบริบทของประเทศไทยมิได้
อยู่ที่ตัวกิจกรรมหลัก หากแต่ปรากฏอย่างเด่นชัดใน “ระบบโดยรอบ” โดยเฉพาะในประเด็นการเชื่อมต่อการ
เดินทางและการจัดการการไหลของผู้เข้าร่วมงาน ซึ่งเป็นจุดที่เกิดความไม่ต่อเนื่องของระบบ ข้อค้นพบนี้
สอดคล้องกับแนวคิดระบบกิจกรรม (Event System) ของ Getz and Page (2016a) ที่มองว่าการจัดงานเป็น
ระบบที่ต้องอาศัยการบูรณาการขององค์ประกอบหลายส่วน และยังสอดคล้องกับ Müller (2015) ที่ชี้ว่าความ
ล้มเหลวของกิจกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) มักมีรากฐานอยู่ที่ “ความล้มเหลวของระบบสนับสนุน”
มากกว่าตัวกิจกรรม ในทางตรงกันข้าม สาธารณรัฐสิงคโปร์สามารถออกแบบกระบวนการให้มีความต่อเนื่อง
และลดแรงต้านเชิงระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงระดับของการบูรณาการเชิงนโยบายที่สูงกว่า
อย่างเป็นรูปธรรม ในมิติของผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ งานวิจัยนี้ได้นำเสนอข้อค้นพบที่มีนัยสำคัญเชิงทฤษฎี
โดยแสดงให้เห็นว่า “ประสบการณ์” มิใช่ผลลัพธ์ของกิจกรรมเฉพาะจุด ซึ่งเป็น “ผลลัพธ์เชิงระบบที่เกิดขึ้นจาก
ความต่อเนื่องขององค์ประกอบทั้งหมด” ตลอดเส้นทางของผู้เข้าร่วมงาน โดยข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้
เห็นว่า ในบริบทของประเทศไทย ประสบการณ์มีลักษณะไม่ต่อเนื่องและมีจุดสะดุดในหลายช่วง ขณะที่
ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประสบการณ์ถูกออกแบบและรับรู้ในลักษณะของความต่อเนื่องแบบไร้รอยต่อ
ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) (Pine &
Gilmore, 1999) และงานวิจัยในประสบการณ์ของลูกค้า (Customer Experience) ที่ชี้ให้เห็นว่า ประสบการณ์
เป็นผลของการเชื่อมโยงหลายจุดสัมผัสในเส้นทางการเดินทางของลูกค้า (Customer Journey) (Becker &
Jaakkola, 2020; Lemon & Verhoef, 2016) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ได้ขยายแนวคิดดังกล่าว โดยเสนอว่า

“ความต่อเนื่องของระบบ” เป็นเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่กำหนดคุณภาพของประสบการณ์ มิใช่เพียงการออกแบบในระดับกิจกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลยังเผยให้เห็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างประสบการณ์ ความเชื่อมั่นในระบบ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยประสบการณ์ที่มีความต่อเนื่องสามารถสร้างความเชื่อมั่นเชิงระบบ ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรม การตัดสินใจเข้าร่วมงานในอนาคต และนำไปสู่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในระดับมหภาค ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Destination Competitiveness) (Ritchie & Crouch, 2003) และงานวิจัยที่เชื่อมโยงคุณภาพของประสบการณ์กับความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Neuhof et al., 2020) เมื่อพิจารณาโดยรวมการอภิปรายผลในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับกรอบแนวคิดการวิจัย และสามารถบูรณาการเข้ากับวรรณกรรมทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงประจักษ์ได้อย่างเป็นระบบ โดยข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ได้เพียงเติมเต็มช่องว่างของวรรณกรรม หากยังนำไปสู่การยกระดับการอธิบาย “กิจกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events)” จากการมองในฐานะ “กิจกรรม” ไปสู่การมองในฐานะ “ผลลัพธ์ของระบบเชิงนโยบายที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นพลวัต”

โดยสรุป งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นอย่างเป็นระบบว่า ความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมดนตรีระดับโลกมิได้เป็นฟังก์ชันของทรัพยากรหรือขนาดของตลาด แต่เป็นฟังก์ชันของ “สถาปัตยกรรมเชิงระบบ” ที่ประเทศสามารถออกแบบและขับเคลื่อนได้จริง โดยที่โครงสร้างนโยบาย กระบวนการบริหารจัดการ และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม มิได้ดำรงอยู่อย่างแยกส่วน หากแต่เชื่อมโยงกันเป็นลำดับเชิงเหตุและผลที่กำหนดผลลัพธ์ในระดับมหภาค ข้อค้นพบนี้นำไปสู่การจัดวางกรอบคิดใหม่ที่มองกิจกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ในฐานะ “ผลลัพธ์ของระบบที่บูรณาการ” มากกว่ากิจกรรมเชิงเหตุการณ์และชี้ให้เห็นว่า ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันมิได้เกิดจากการสะสมทรัพยากร โดยเกิดจากความสามารถในการจัดระเบียบและประสานการทำงานของระบบให้เกิดความต่อเนื่องและประสิทธิผล ในนัยดังกล่าว ความสามารถในการแข่งขันของประเทศจึงมิได้ถูกกำหนดโดยสิ่งที่มียู่ และถูกกำหนดโดย “ความสามารถในการทำให้ระบบทั้งหมดทำงานร่วมกันได้” อย่างแม่นยำ มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้นำเสนอข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่มีนัยสำคัญต่อการทำความเข้าใจพลวัตของการจัดงานดนตรีระดับโลก โดยชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานไม่ได้เป็นผลลัพธ์ของอุปสงค์ทางการตลาดหรือความนิยมของศิลปินเพียงอย่างเดียว แต่เป็น “ผลลัพธ์ของระบบเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ” ที่สามารถบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์เผยให้เห็นว่าความแตกต่างของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ณ ระดับปลายทาง ที่มีรากฐานมาจาก “โครงสร้างเชิงสถาบันและนโยบาย” ซึ่งทำหน้าที่กำหนดตรรกะของระบบ (System Logic) ตั้งแต่ระดับการตัดสินใจเชิงนโยบายไปจนถึงการปฏิบัติการในภาคสนาม กล่าวคือ ระบบที่มีความบูรณาการ มีทิศทางเดียว และมีกลไกการตัดสินใจที่ชัดเจน ย่อมเอื้อให้เกิดกระบวนการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง (Operational Continuity) และสามารถปรับเปลี่ยนศักยภาพเชิงโครงสร้างให้กลายเป็น “ประสบการณ์ที่มีคุณภาพ” ได้อย่างเป็นรูปธรรม ในบริบทของประเทศไทย แม้จะมีความพร้อมในด้านอุปสงค์ โครงสร้างพื้นฐาน และศักยภาพของตลาดในระดับที่เอื้ออำนวยต่อการจัดงานดนตรีระดับนานาชาติ แต่ข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะในมิติของธรรมาภิบาล การประสานงานเชิงนโยบาย และการออกแบบระบบที่ขาดความเชื่อมโยง ยังคงเป็น “จุดอ่อนเชิงระบบ” ที่ลดทอนประสิทธิภาพของทั้งกระบวนการ ความไม่เป็นเอกภาพของกลไกการบริหารมิได้เพียงก่อให้เกิดความล่าช้าหรือความซ้ำซ้อน แต่ส่งผลกระทบแบบลูกโซ่ (Cascading Effect) ต่อการดำเนินงานในทุกระดับ และท้ายที่สุดสะท้อนออกมาในรูปของประสบการณ์ที่ขาดความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ในทางตรงกันข้ามสาธารณรัฐสิงคโปร์แสดงให้เห็นถึงบทบาทของรัฐในฐานะ “ผู้บูรณาการระบบ (System Integrator)” อย่างแท้จริง โดยรัฐไม่ได้ทำหน้าที่เพียงกำกับดูแล แต่มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ในการออกแบบ การควบคุม รวมถึงการประสานองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพที่เป็นหนึ่งเดียว ตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ ความสามารถดังกล่าวทำให้สาธารณรัฐสิงคโปร์สามารถเปลี่ยน “ความพร้อมเชิงโครงสร้าง” ให้กลายเป็น “ความได้เปรียบเชิงประสบการณ์ (Experiential Advantage)” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ นับว่าศักยภาพเชิงทฤษฎีของงานวิจัยนี้อยู่ที่การเสนอ “การเปลี่ยนกรอบคิด (Paradigm Shift)” จากการมองการจัดงานดนตรีในฐานะ “กิจกรรมเชิงเหตุการณ์ (Event-Centric Perspective)” ไปสู่การมองในฐานะ “ผลลัพธ์ของระบบเชิงนโยบาย (System-Based Perspective)” กล่าวคือความสำเร็จมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการดึงดูดศิลปินหรือการลงทุนแบบเฉพาะกิจ แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการออกแบบระบบที่สามารถเชื่อมโยงนโยบาย กระบวนการ และประสบการณ์เข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม

ในเชิงนโยบาย ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การยกระดับความสามารถของประเทศไทยจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการปฏิรูปในระดับโครงสร้าง โดยเฉพาะการสร้างกลไกการบริหารจัดการแบบบูรณาการ การลดความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน การพัฒนาระบบการตัดสินใจที่มีเอกภาพ และการออกแบบกระบวนการที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของระบบเข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบสามารถ “ทำงานร่วมกัน” ได้ ไม่ใช่เพียง “มีอยู่ร่วมกัน” กล่าวโดยสรุป ความได้เปรียบเชิงแข่งขันในบริบทของการจัดงานดนตรีระดับโลก มิได้เกิดจาก “ปริมาณของทรัพยากร” หรือ “ความนิยมของตลาด” แต่จะเกิดจาก “คุณภาพของระบบ”

และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ความสามารถในการทำให้ระบบทั้งหมดทำงานร่วมกันได้อย่างไร้รอยต่อ” ซึ่งถือเป็นหัวใจของการพัฒนาเชิงนโยบายในยุคที่คุณค่าทางเศรษฐกิจ ถูกขับเคลื่อนด้วยประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ (Policy and Implementation Recommendations) จากผลการวิเคราะห์เชิงระบบของงานวิจัยนี้ ซึ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า “ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของประเทศไทยมีได้อยู่ที่ศักยภาพด้านอุปสงค์ โดยอยู่ที่โครงสร้างการกำกับดูแลแบบแยกส่วน (Fragmented Governance)” อันก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องของกลไกการตัดสินใจ ลดทอนประสิทธิภาพของกระบวนการ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประสบการณ์ในท้ายที่สุด การยกระดับขีดความสามารถของประเทศจึงจำเป็นต้องมุ่งไปที่ “การออกแบบระบบเชิงนโยบายใหม่ (Systemic Policy Redesign)” มากกว่าการแก้ไขเชิงจุด เพื่อให้ข้อเสนอมีทั้งความเข้มแข็งเชิงแนวคิดและศักยภาพในการนำไปปฏิบัติ งานวิจัยนี้จึงจำแนกข้อเสนอออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1.) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy-Level Recommendations) และ 2.) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ด้านนโยบาย (Policy Implementation Recommendations) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงเกื้อหนุนกันในลักษณะดังต่อไปนี้

1.) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy-Level Recommendations) การออกแบบสถาปัตยกรรมของระบบ (System Architecture) ในระดับมหภาค เพื่อเปลี่ยนผ่านจาก “การปกครองที่กระจัดกระจาย (Fragmented Governance)” ไปสู่ “การกำกับดูแลแบบบูรณาการ (Integrated Governance)” โดยรัฐต้องยกระดับบทบาทสู่การเป็น “ผู้บูรณาการระบบ (System Integrator)”

2.1) ระยะที่ 1: การปฏิรูปเชิงบริหาร (Short-Term ระยะเวลา 1-2 ปี) โดยการมุ่งลด “แรงต้านเชิงระบบ (Systemic Friction)” และสร้างความชัดเจนของโครงสร้างการกำกับดูแล ดังต่อไปนี้

(1.) การจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการงานมหกรรมระดับชาติ” (National Mega Event Command Center) โดยมีสำนักนายกรัฐมนตรี หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ทำหน้าที่เป็นกลไก Single Command ในการตัดสินใจและประสานงานแบบบูรณาการในลักษณะศูนย์บริการร่วมหรือศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-Stop Service) เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความไม่แน่นอนของกระบวนการ

(2.) การปฏิรูปกฎระเบียบเชิงระบบ (Regulatory Guillotine) ดำเนินการทบทวนลดและปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดงาน โดยเฉพาะในประเด็นวีซ่า ใบอนุญาตทำงาน และ

ศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับโลก: การวิเคราะห์นโยบายเชิงเปรียบเทียบจากกรณีศึกษา ดี เอราส์ ทัวร์ ของเทย์เลอร์ สวิฟต์ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์

พิธีการศุลกากร พร้อมพัฒนาเครื่องมือเชิงนโยบาย เช่น ใบอนุญาตเร่งด่วนสำหรับงานอีเวนต์ (Event Fast-Track Permit) เป็นต้น

(3.) การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลแบบบูรณาการ (Digital Event Facilitation Platform) เพื่อเป็นกลไกกลางในการยื่นขออนุญาต ติดตามสถานะ และประสานงานรวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน จะสามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใส ลดความคลุมเครือ และยกระดับประสิทธิภาพของระบบ

1.2) ระยะที่ 2: การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและความร่วมมือรัฐและภาคเอกชน (Medium-Term ระยะเวลา 3 - 5 ปี) มุ่งแก้ไข “ข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง (Structural Bottlenecks)” ดังต่อไปนี้

(1.) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดงาน (Event Infrastructure) ผ่านส่งเสริมการลงทุนในสถานที่จัดงานระดับโลก (Mega Concert Venues) โดยใช้กลไกความร่วมมือรัฐภาคเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับงานขนาดใหญ่

(2.) การยกระดับระบบการเชื่อมต่อ (Last-Mile Connectivity) ผลักดันให้เป็นวาระเชิงนโยบายระดับเมือง โดยบูรณาการหน่วยงานด้านคมนาคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาระบบขนส่งที่เชื่อมต่อกับสถานที่จัดงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(3.) การกำหนดมาตรฐานระดับชาติด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์อัจฉริยะ (Smart Event Management) เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการฝูงชน ความปลอดภัย และข้อมูลในรูปแบบที่มีความต่อเนื่อง

1.3) ระยะที่ 3: การออกแบบสถาบันใหม่ (Long-Term ระยะเวลา 5 - 10 ปี) การมุ่งสร้าง “ระบบที่ยั่งยืนและแข่งขันได้ในระดับสากล” ดังต่อไปนี้

(1.) การจัดตั้งองค์การบริหารการจัดงานมหกรรมขนาดใหญ่แห่งประเทศไทย (Thailand Mega Event Authority) ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ ดึงดูดงานระดับโลก และบริหารระบบนิเวศ (Ecosystem) ในรูปแบบการบูรณาการร่วมกัน

(2.) การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการจัดงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Event Fund) เพื่อสนับสนุนการลงทุนแบบร่วมทุน (Co-Investment) โดยใช้หลักการแนวทางที่อิงตามผลตอบแทนจากการลงทุน (Roi-Based Approach)

(3.) การพัฒนาระบบนิเวศเมืองด้านงานกิจกรรม (City-Level Event Ecosystem) เพื่อบูรณาการการพัฒนาเมือง การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์เข้าด้วยกัน

2.) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติด้านนโยบาย (Policy Implementation Recommendations)

2.1) ภาคเอกชน ผู้ร่วมขับเคลื่อนระบบ (Co-Implementer) ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการร่วมลงทุน (Co-Investment) พัฒนาเทคโนโลยี (Event Technology) และถ่ายทอดมาตรฐานการจัดการในระดับสากล รวมถึงใช้ Data Analytics เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

2.2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บูรณาการระดับพื้นที่ (Local Integrator) มีบทบาทในการวางแผนระบบคมนาคม การจัดการฝูงชน และการเชื่อมโยงนโยบายด้านเมืองกับการจัดงาน

2.3) สถาบันวิชาการและหน่วยงานสนับสนุน ผู้สร้างองค์ความรู้ (Knowledge Enabler) สนับสนุนการวิจัย การประเมินผลกระทบ และทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

2.4) กลไกเชิงระบบ การบูรณาการผ่านแพลตฟอร์มและตัวชี้วัดร่วมควรพัฒนากลไกการประสานงานผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล พร้อมกำหนดตัวชี้วัดร่วม (Shared Kpis) เพื่อให้ทุกภาคส่วนดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

งานวิจัยฉบับนี้จะสามารถอธิบายกลไกเชิงระบบที่กำหนดความสามารถในการเป็นเจ้าภาพจัดงานดนตรีระดับนานาชาติได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม เพื่อยกระดับองค์ความรู้ในสาขานโยบายการท่องเที่ยวและการจัดการงานมหกรรม งานวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1.) ควรมีการศึกษาวเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เพื่อประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของงานมหกรรมขนาดใหญ่ (Mega Events) ในบริบทของประเทศไทยอย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติของรายได้การจ้างงาน และผลกระทบทางอ้อมในภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง การศึกษาดังกล่าวจะช่วยเสริมความแข็งแกร่งของข้อเสนอเชิงนโยบาย และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ของภาครัฐด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์

2.) ควรมีการขยายการศึกษาเชิงเปรียบเทียบไปสู่หลายกรณี (Multi-Case Comparative Studies) โดยครอบคลุมประเทศที่มีบริบทเชิงสถาบันและระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน เพื่อทำความเข้าใจรูปแบบของธรรมาภิบาลและกลไกเชิงนโยบายที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยพัฒนารอบแนวคิดเชิงเปรียบเทียบให้มีความเป็นสากลและสามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างระบบได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543–571. <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>
- Bakhshi, H. (2021). How can we measure the creative economy? The Cunningham Project. *Media International Australia*, 182(1), 21–27. <https://doi.org/10.1177/1329878X211043905>
- Becker, L., & Jaakkola, E. (2020). Customer experience: Fundamental premises and implications for research. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 48(4), 630–648. <https://doi.org/10.1007/s11747-019-00718-x>
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. George Braziller.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bryman, A., & Teevan, J. J. (2005). *Social research methods* (Canadian ed.). Oxford University Press.
- Butler, R. W. (1996). Tourism development in fragile environments: Issues and problems. In M. F. Price (Ed.), *People and tourism in fragile environments* (pp. 91–104). John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). SAGE Publications.
- Emerson, K., Nabatchi, T., & Balogh, S. (2012). An integrative framework for collaborative governance. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 22(1), 1–29. <https://doi.org/10.1093/jopart/mur011>
- Getz, D., & Page, S. J. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism Management*, 29(3), 403–428. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2007.07.017>
- Getz, D., & Page, S. J. (2008). *Event studies: Theory, research and policy for planned events*. Routledge.

- Getz, D., & Page, S. J. (2016a). *Event studies: Theory, research and policy for planned events* (3rd ed.). Routledge.
- Getz, D., & Page, S. J. (2016b). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism Management*, 52, 593–631. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2015.03.007>
- International Federation of the Phonographic Industry. (2024). *Global music report 2024: State of the industry*. Author.
- Kvale, S. (1996). *InterViews: An introduction to qualitative research interviewing*. Sage Publications.
- Lemon, K. N., & Verhoef, P. C. (2016). Understanding customer experience throughout the customer journey. *Journal of Marketing*, 80(6), 69–96. <https://doi.org/10.1509/jm.15.0420>
- Liu, Y.-D. (2015). Event-led strategy for cultural tourism development: The case of Liverpool as the 2008 European Capital of Culture. *disP – The Planning Review*, 51(2), 28–40. <https://doi.org/10.1080/02513625.2015.1064645>
- Müller, M. (2015). What makes an event a mega-event? Definitions and classification. *Leisure Studies*, 34(6), 627–642. <https://doi.org/10.1080/02614367.2014.993333>
- Neuhofer, B., Buhalis, D., & Ladkin, A. (2020). Smart technologies for personalized experiences: A case study in the hospitality domain. *Electronic Markets*, 30(3), 579–592.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2015). *OECD tourism trends and policies 2014*. Author. <https://doi.org/10.1787/tour-2014-en>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *OECD tourism trends and policies 2020*. Author. <https://doi.org/10.1787/6b47b985-en>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3rd ed.). Sage Publications.
- Pine, B. J., II, & Gilmore, J. H. (1999). *The experience economy: Work is theatre & every business a stage*. Harvard Business School Press.
- Richards, G. (2021). *Rethinking cultural tourism*. Edward Elgar Publishing.
- Richards, G., & Palmer, R. (2010). *Eventful cities: Cultural management and urban revitalisation*. Butterworth-Heinemann.
- Ritchie, J. R. B., & Crouch, G. I. (2003). *The competitive destination: A sustainable tourism perspective*. CABI Publishing.
- Scott, N. (2014). *Tourism management*. Routledge.

World Tourism Organization. (1981). *Saturation of tourist destinations: Report of the Secretary-General*. World Tourism Organization.

World Tourism Organization. (2022). *UNWTO world tourism barometer* (Vol. 20, Issue 3). Author. <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng.2022.20.1.3>

Zhang, J., Song, H., & Huang, G. Q. (2009). Tourism supply chain management: A new research agenda. *Tourism Management*, 30(3), 345–358. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2008.12.010>

ภาคผนวก ก

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม (Theory Driven Interview and Focus Group Guide) แนวคำถามนี้ได้รับการออกแบบภายใต้กรอบแนวคิดการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบด้านนโยบาย (Comparative Policy Framework) โดยเชื่อมโยงกับทฤษฎีสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) แนวคิดเศรษฐกิจแห่งประสบการณ์ (Experience Economy) และกรอบความสามารถในการแข่งขันของจุดหมายปลายทาง (Destination Competitiveness) เพื่อสกัดข้อมูลเชิงลึกที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างปัจจัยเชิงนโยบาย กระบวนการบริหารจัดการ และผลลัพธ์เชิงประสบการณ์ได้อย่างเป็นระบบ

1.) ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย (Comparative Policy Input)

สำหรับผู้กำหนดนโยบาย (Policy Makers)

- ท่านมีมุมมองอย่างไรต่อโครงสร้างนโยบายและระบบการบริหารจัดการในปัจจุบันว่ามีลักษณะเป็นแบบบูรณาการ หรือแยกส่วน และส่งผลต่อการจัดงานระดับนานาชาติอย่างไร
- กลไกการตัดสินใจ (Decision Making Structure) มีความรวดเร็วและชัดเจนเพียงใด
- บทบาทของภาครัฐมีลักษณะเป็น “ผู้กำกับ” (Regulator) หรือ “ผู้สนับสนุน” (Facilitator) มากกว่ากัน

คำถามขยาย (Probing)

- มีลักษณะการบริหารแบบศูนย์กลาง (Single Command) หรือแบบหลายหน่วยงาน (Multi-Agency)
- มีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบที่ส่งผลต่อการจัดงานหรือไม่

สำหรับภาคอุตสาหกรรม (Promoters / Venue Operators)

- จากประสบการณ์ของท่าน โครงสร้างนโยบายของประเทศไทยส่งผลต่อการตัดสินใจจัดงานอย่างไร
- ความชัดเจนของกฎระเบียบและขั้นตอนการอนุญาตมีผลต่อความเสี่ยงในการดำเนินงานหรือไม่

2.) กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process)

สำหรับภาคอุตสาหกรรม

- กระบวนการจัดงานตั้งแต่การวางแผนจนถึงวันจัดงานมีข้อจำกัดหรือความท้าทายใดบ้าง
- ระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานสามารถรองรับผู้เข้าร่วมจำนวนมากได้เพียงใด

คำถามขยาย (Probing)

- ปัญหาการเชื่อมต่อช่วงสุดท้าย (Last-Mile Connectivity)
- การบริหารจัดการการไหลของฝูงชน (Crowd Flow Management)
- การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการงาน

สำหรับผู้เข้าร่วมงาน (Focus Group Participants)

- กรุณาเล่าประสบการณ์ตั้งแต่การเดินทางไปจนถึงการเดินทางกลับจากงาน
- ในขั้นตอนใดของประสบการณ์ที่ท่านรู้สึก “ไม่ต่อเนื่อง” หรือ “มีอุปสรรค”

3.) ผลลัพธ์เชิงประสบการณ์และการแข่งขัน (Divergent Outcomes)

- โดยรวมแล้ว ประสบการณ์ในการเข้าร่วมงานในประเทศไทยแตกต่างจากสาธารณรัฐสิงคโปร์อย่างไร
- ปัจจัยใดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของท่านในการเลือกเข้าร่วมงานในต่างประเทศ

คำถามสังเคราะห์ (Synthesis Question สำหรับทุกกลุ่ม)

- ท่านเห็นว่าปัจจัยใดมีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จของการจัดงานดนตรีระดับโลก
- หากประเทศไทยต้องการพัฒนาไปสู่ระดับเดียวกับประเทศอื่นควรเริ่มต้นจากจุดใด

ภาคผนวก ข

กรอบการให้รหัสข้อมูล (Coding Framework) ดังตารางประกอบที่ 2

กรอบการให้รหัสข้อมูล (Coding Framework)			
ระดับการวิเคราะห์	ตัวอย่างรหัสข้อมูล (Codes)	หมวดหมู่ (Categories)	ประเด็นหลัก (Themes)
การให้รหัสเบื้องต้น (Open Coding)	- การบริหารแบบแยกส่วน - อำนาจที่ไม่มีความชัดเจน	โครงสร้าง ธรรมชาติ	Comparative Policy Input
	- ความล่าช้าทางกฎระเบียบ - ขั้นตอนซับซ้อน	ระบบกฎระเบียบ	Comparative Policy Input
	- ปัญหาการเดินทาง - ความแออัด	ระบบโลจิสติกส์	Management Process
	- การรอคอย - ความสับสน	ประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน	Management Process
	- ประสบการณ์ราบรื่น - ความสะดวก	ประสบการณ์ เชิงบวก	Divergent Outcomes
	- ความไม่ต่อเนื่อง - ความไม่พึงพอใจ	ประสบการณ์ เชิงลบ	Divergent Outcomes

ที่มา: Analyzed and concluded by the author

ภาคผนวก ค

ตารางสรุปประเด็นหลักและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Themes and Evidence Table) ดังตารางประกอบที่ 3

ตารางสรุปประเด็นหลักและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Themes and Evidence Table)		
มิติของการวิเคราะห์	ประเด็นหลัก (Themes)	ตัวอย่างคำกล่าวจากผู้ให้ข้อมูล (Illustrative Quotes)
ปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย	การบริหารแบบแยกส่วน (Fragmented Governance)	ต้องประสานหลายหน่วยงาน ทำให้กระบวนการซับซ้อนและใช้เวลานาน (จากภาคอุตสาหกรรม)
	การบริหารแบบบูรณาการ (Integrated Governance)	มีหน่วยงานหลักที่ดูแลทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจมีความรวดเร็วและชัดเจน (จากภาคอุตสาหกรรม)
กระบวนการ	ความติดขัดเชิงระบบ (Systemic Friction)	ปัญหาส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากตัวงาน แต่เกิดจากระบบโดยรอบ (จากผู้เข้าร่วมงาน)
	ความต่อเนื่องของการดำเนินงาน (Operational Continuity)	ทุกอย่างถูกจัดการอย่างเป็นระบบ ไม่มีจุดที่รู้สึกสับสน (จากผู้เข้าร่วมงาน)
ผลลัพธ์	ประสบการณ์ไม่ต่อเนื่อง (Fragmented Experience)	แม้การแสดงดี แต่ประสบการณ์โดยรวมยังมีจุดสะดุด และไม่ต่อเนื่อง (จากผู้เข้าร่วมงาน)
	ประสบการณ์ไร้รอยต่อ (Seamless Experience)	ทุกขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบมีความราบรื่นและต่อเนื่อง (จากผู้เข้าร่วมงาน)

ที่มา: Analyzed and concluded by the author